

L a t w e e f c h u N w i s e s .

Nr. 25. Zettortdeenä 22trä Zuhni 1844.

• J a u n a s f i n n a s .

Kurfemmes Waldischanas-teesa ar to Nr. 3245 tai 6tä Aprila deenä 1844 irr pawehle-
jusi zaur fluddinaschanu sinnamu darriht:

- 1) teem semneekeem, kas sawas nodohschanas un makfaschanas pehz repartitiones, tas irr: pehz teefas nolifschanas pareisi irr eemaksajuschi, teem ne buhs par Mahrtineem sifmes aisturreht, ka tee irr usteikuschchi tai pagasta palift;
- 2) schihs sibmes teem ne warr talabb aisturreht, ka tee no pagahjuschhem gabdeem fo no makfaschanahm buhtu parrada palifkuschchi, jo muischas waldischana pee tam wainiga, ja tee parradi naw peedsihtri, un arri — ja weens woi ohtrs buhtu ar makfaschanu palizjis paffak, — tee zitti pagasta lohzecki jaw par winnu Krohniim wiffas makfaschanas iff gadd irr atlihdsinajuschchi;
- 3) tannis pagastös, kur dsuntkungs no sawas kabbatas Krohniim wiffas makfaschanas irr nomaksajis, tur ne buht ne buhs no kahda pagasta lohzecka, kas sawu pagastu dohma atstahht makfaschanas atrassihht, jo pee tahdas buhschanas warr lehti saprast, ka eefsch tahs muischas klausibas arri tahs Krohna nodohschanas irr eefkaititas eefschä, ta ka tee pagasta laudis kaut naudü ne dewuschchi, taf naudas weetä darbus strahdajuschchi, un ja schi norunna arri ne buhtu eefsch funtraktes eewillta, tad winna tatschu kluffu irr pastahwejusi. Eefsch tahdeem pagasteem tad nu tee pagasta laudis zaur saweem darbeem wiffas prassischanas irr atlihdsinajuschchi un muischai ne peenahkabs no weena woi ohtra pagasta lohzecka ihpafchu parradu atlihdsinascchanu atrassihht;
- 4) kad zittas muischas waldischanas irr apgalwofchanu jeb kauzioni prassijuschchi lihds jaunäs irakstischanas laifam, tad buhs sinnaht, ka taggad — kur iff gadd us zittu nowaddu warr list pahrrakstitees — schi apgalwofschana tikween us weenu gaddu dohdama;
- 5) kur pee aprinku teefahm subdsibas par scho lectu buhtu eefsubdsehtas, tur aprinku teefahm tahdas leekas prassischanas no muischas waldischanas puffes buhs atraidihht, un scho leetu teem subdsijeteem skaidri islist, lai ne fkuhtu laudim ta wakka atrauta no weena nowadda us ohtru aiseet, nu lai buhtu listumi pareisi wehrä listi. 3

Appalfsch tahs pawehleschanas stahw rakstihhts:

Kurfemmes Zivil-Gubernerers:

(S. W.)

C. von Brewern.

J. Ebeling,
Waldischanas raths.

A. Beidler,
Waldischanas raths.

J. W. Diederichs,
Waldischanas raths.

v. Bolshwing, Waldischanas sekreters.

• K a s i r r b e h d a s .

(Stahis is Pohlu wallodas pahrtulkohts.)

(Skattees Nr. 24. Beigums.)

Wihrs jaw labbu brihdi klandfinaja pee durwim, un schi tik nu, kad brohfastu bij noglabajuse un sawu neschfihstu draugu aisfrahsnê paslehpuse, tad tik wihrum atbildeja un wehl drohschi to islammoja, ka tas ne gribboht pagaidiht, kamehr schi swahrkus apwelfoht. Bet kas tad to wair isteift, ka teefas-wihrum bilses drebbeja, kad tas aisfrahsnê atradde zittu wihrischi, kas wissu winnu nedarbu bija redsejis un dûrdejis! Nis bailehm winsch skaidri kâ mehins paliffe. Prinzijs wiinna bailes labbi mannidams, tublin atzerrejabs, ka nu effoht isdewigs brihdis sewim apgehrbu gahdaht; tadeht winsch tam besqohdim mahzchs wirsû, teifdams: „Tu besqohdi! tublin gehrrees plifs! — Ja ne, tad tublin kalleju aizinaschu, un winsch tawu mugguru labbi islahpihs.“ Ko nu nabagam teefnessum darriht? Winsch nu bij kâ dsches gabbals stary lastu un ahmeru! Wajadseja padobtees prettineeku prah-tam, un winsch negehrbehs gluschi plifs. Prinzijs tublin apgehrbehs ar wiinna drehbehm, kâ waijadbseja. Un wiss tas tam labbi isdewahs; jo pa to brihdi, kad wiinni abbi tâ sastrohdejabs, tad kalleja seewa papreefsch nammâ dsibwoja ar wihrum bahrdaances. Nu tik luhkoja, kâ tik no aisfrahsna abrà, un kamehr kallejs ar saimneezi wehl stipri staigaja un krahmejabs pee kambara; tamehr winsch mettahs pa krahnsni pahri un durwis atwehrdams, lifkabs, itt kâ patlabbam eenahzis, no ahrenes eekschâ. Winsch dewe labburihthu un saimneekam teize, ka effoht kalleja sellis, woi scho ne peenemschoht pee darba? Saimneeks atbildeja: „Al draugs, ar muhsu ammatu schê gluschi flitti eet. To paschu masumu, ko dabbu strahdaht, tik pa pussi ween aismafka un no zitta gaididams, warrî bes azzim palift. Al tawahm behdahm, kaut tahs jel pikfis parautu! tahs pee mums par dauds miht un ne atstahjabs kaut gan daschu brihdi zauru deenu un nakti strahdaju. Pilsotâ, tur zitta leeta, jo tur katru darbu labbi aismafka.“ — „Teefa gan draugs, ko fakteet, bet tadeht ne waijag pa-

doht behdahm wirsrohku, waijag tahs dsiht abrà no mahjahm. Es esmu tahds meisieris, kas to proht, un ja jums patihk, tad juhsu behdas tâ aisdilschu, ka tahs nefad wairs atpakkal ne nahts.“ Tê kallejs sahze galwu kaffiht, dohmadams, ka sweschais mafsu gribboht pelniht par tahdu darbu, tadeht tam atteize: „Gan labba leeta ta buhtu, bet — —.“ „Ne behdajettes draugs, teize prinzijs, es jums to darrihschu bes wissas mafkas.“ Tad nu panehme eefmu rohka, nostahjabs istabas widdû un tur rinki wille, patis rinka widdû eestahjees, sahze ko nurdeht zaur sohbeem un krustus mest, itt kâ launu garru isdsibdams. Tad us reis apstahjabs, nu kallejs waijaja: woi tas ne gribboht ehst? Schwis atbildeja: „Gribbahs gan, jo brohfastu laifs jaw irr, kad tik ween kas buhtu pee rohkas. Jaw esinu seewai mettis ar azzim, lai ta Zuhâ usnemm ar gabbalu maises, bet tahs noladetas truhfumu behdas pee mî mî kâ peeseetas, tâ ka wairs ne maises kummos mahjâs naw.“ Prinzijs us to wissu ne ko ne atbilde-dams, ehromojabs ar sawu burshanu. Us weentrij winsch preezigs apstahjabs un kallejam usfauz: „Mihlais saimneeks, mums naw wairs ilgak ja-gawe; rangeet us krahnsni pilna blohda gahrdas baribas.“ Kallejs wehl kâ ne tizze-dams, eet raudsiht, un reds, atrohn pilnu blohdu ar jehra gallu. Ne sinn wihrs ko dohmaht, leek blohdu us galdu un nemmahs abbi diwi ar burwi kâ schnaukst ween. Saimneeze ahtri slimma paliffe un eelihde gultâ, gaudodamees, ka galwa sahpoht. Ne bij ilgi, ka pirma rikte beidsabs, jo prinzijs tâ nehmahs ar ehshanu, kâ wehl ne kad ne bij darrijs; un kallejs arri ne bija flinks pee schi darba. Kad pirmu rikti bij beiguschi, tad kallejs burwi luhdse, lai schis ar sawu skunsti wehl ko sagahdajohht. Burwis ne lifkabs dauds luhgtees, winsch atkal nostahjabs istabas widdû, ehromojabs ar sawu eefmu, un nurdeja sweschus wahrdu, kamehr beidsjohht atkal preezigs usfleedsje: „Saimneeks eita kambari, ismeklejeet to labbi, tad tur zeptu gaili atraddiseet.“ Saimneeks eegahje ne schaubidamees, un — atradde zeptu gaili wehl tihri filtu! To nu noleek atkal

us galda, fehshahs ar burwi klabt, islnhds see-
 wu, lai ta arri nahktu scho gabrdu fumosu pa-
 baudiht; bet schi ar sawu neweffelibu aisbildina-
 jahs. Mühsu ineisteri irr to norihje kà wilki.
 Pehbigi prinziis jaw bij kuhtris burt un tadeht
 jaw tapat ween kalleju suhtija pehz blinahn, kas
 effoht gultà appafsch spihveneem, im tad atkal
 pee flapja pehz schnapfa. Kallejs to wissu rif-
 tigi atrasdams, ne sinn ko dohnahkt, ko fazzibt,
 fehshahs atkal pee galda, ehj jaw pamajitum,
 ar beedri sarunnadamees.

Kad bij paehduschj nn isrummajuschees, tad
 prinziis wehl usnehme wallodu tà: „Tuwakaja
 behdas gan nu aisdsinnam; bet juns, mans
 draugs, wehl irr leelakas behdas mahjäs ko wai-
 jaga pawiffam isdsilt abrà, jo kad tahs paleef,
 tad wiss ne ko ne lihdschs. Tadeht uswahreet
 kaslu uhdena, tad raudissim to tuhlin isdsilt!“
 Kallejs wissu padarrija, kà tam bija pawehlehts,
 un kad uhdens jaw bija gattams, tad prinziis,
 flohtu panetmis wissus kaslu faktus un wissas
 mallas angsehup un semjup flazzinaja un wissus
 pabenkus, paschu gultu fur kalleja seewa gulle-
 ja, ar wehrdoschu uhdeni; ta gultà gullelama,
 fluffinam prinzi luhdje, lai tal jel apscheljo-
 tees. Kad nu beidsiht nahje pee krahsus, tad
 kahpe us benka un tur sahze gahst pahri; teefas-
 wirs nabbadsinsch sohbus sakohdis, salihziis
 tuppeja faktinà un fluffu zeere scho karstu virti;
 bet prinziis gribbedams ar sawu darbu gallà tift,
 un sawu skunsti pareisi isdarriht, „gahse nu wissu
 kaslu pahr krahsni pahri tam kailam wirsù.
 Schis nu wairs ne warredams iszeest, dewahs
 no aiskrahsns abrà un isbehdsje pa durrim laukà
 un eelehze dahrsà eefsch kannepehm. Sainneeks
 par tahdu ehrmu brihnodamees, atplehte miitti
 kà kalleja plehschas un prinziis to nu jautaja:
 „Woi nu sawas behdas redsejat?“ Tas atbil-
 deja: „Kà nu ne redseju! kahdas kailas tahs bi-
 ja, tihri kà burkans un wehl tik fohti leelas! kas
 to buhtu dohnajis, ka man tahda nelaime, tah-
 das behdas tè mahjäs!“ — „Nu ne behdajeet,“
 prinziis wehl teize, „tahs behdas labbu mahzibu
 dabbusjuschas, winnas wairs pee juns ne afnahks.
 Tik ween draugs, sawu seewu turri druszim zee-

taki pee pawabbas, tai ne ustizzi pahrlaeku. Un
 nu mihtais, dsihwo weffels! lai Deews tew jo
 prohjam palihds labbi dsihwoht, man leekahs,
 ka schinni pasaulè gan wairs ne redsejimees.“

Prinziis nu aisgahje us mahjahm un tehvam
 mahzeja pateikt, ka nu gan labbi sinnoht, kas
 effoht behdas; un kad tehws ne ilgi pehz tam
 mirre, tad wiasch tehwa pehdàs palizzis, gudri
 un taisni sawu walsti waldija.

— 8 — n.

Padohms, woi buhs eet par skohlmei-
 steru, woi ne.

(Stattees Nr. 9.)

Wpzerre to nu wissu labbi, Schmauga! ko
 Lewim esinut rakstijis un Tu atraddisi: skohlmei-
 steram ne buht naw tik weeglas deenas, kà Tu
 dohma. Pee tam, ko esinu jaw fazzijis peelik-
 schu wehl klabt: ta skohlmeistera maije naw ne-
 ween plahna maije, bet arri tahda maije, kas
 katru azzumirkli Lewim warr nosustees. Zil lau-
 dim Lewim wajjaga istapt! Mahzitajam,
 Kungam, muishas-usraugam, pagasta:Krihs-
 werim, pagasta-teesai, pagasta:preefschnee-
 keem, basnizas-pehrmindereem, wzzakeem, behr-
 neem un mescha-kungam! Mescha-mahzita-
 jam Tu ihpaschi ne atrauj gohdu, lai nu arri
 grehku-peedewejs Lew naw, tal Lew buhs fil-
 tuma-dewejs. Un — woi tad scheem wirreem
 wisseem weenads padohms? Wahzeescheem
 gudrs fakkams wahrds, kas mahza: dauds gal-
 was ne warr padurt appafsch weenas zeppures.
 No schihs pusses, prohti no tam, ka Lewim
 woijaga tik warren dauds laudim istapt, Lewim
 neisfakkamas behdas nahks. Un tad leez wehl
 wehti: Tellagalla labba, kad naw stirma zeppe-
 tis, frohgus allus labs, kad naw puddeles al-
 lus, me'na maije labba, kad naw frengelis ko
 ehst. tapatt arri Lewim buhs Schmauga! Schim
 brihscham, schodeen dasch par skohlmeisteru
 irr, ko pehz 10 gaddeem par neneeku ne turrehs.

Za pafaulle peenemmahs iff deenas wairak gudribâ; kas ar tumfibu apraddis, tam Deewin ja irr kahds skallas-kohks, ar ko istabu apgai-mobt. Zif man buhtu gruhti pee skallas-kohka rakstih! Nu redsi tâpatt pee Latweeschu skohlahm arri buhs. Rihds schim Latweescheem tif labb kâ itin nekahda mahziba naw bijusi, laifam buhs sawadi. Tehws un mahte paschi prattih ischfirt to behrnu-mahzibu, kahda winna irr; un ja kaiminds kahds skohlmeisters buhs, kas Lewi winn nohst, tad to ihsti ne warrest par launu nent, ja winnu dqudsina, un Lewi sahks tâ kâ atnest. Un ja tas, ko Tu effi redsejis bes bifsahm par pafauli skreenam, wairak gohdu dabbuhs, nedf Lewim gohdu dohs, tad tas Lewim ne mas ne patiks, woi naw tâ? To wissu wajjaga labbi apzerreht, Schmauga!

Us kauschu eeteifschanu Tu ne usnem skohlmeistera weetu. Kâ wehja-korrogf sittahs weenâ deenâ us dauds puffedim, pehz ta wehja, kas tam puhfch wirsû, tâpett ar laudim irr. Kur tu ustizzibu un pakauschamu atraddist pee laudim! Winnu mehles schaujahs desmits reis afahrt; schodeen teem effi labb, riht effi wissu-

pehdigais. Za schodeen kahds leelmutte, kahds frohga-brahlhts, sahks prett Lewim vlohstees ar sawu mutti, tad klabbes tif dauds laudis winneem pakkal, ka bail Lewim paliks tif klau-sotees ween. Deewa wahrds fakka pareisi: Nolahdehts irr, kas us zilweka elfoni pas laujahs! Tomehr iff deenas wehl to warr dab-buht redseht, ka ne prassa: ko fakka Deews pee mannas usnemshanas, bet ka zilweku padohmu klause!

No wissa, ko esmu rakstijis dasch warr buht gribbesh simeht, ka esmu skohlahm wissu-leela-kais prettineeks, jo kad Schmauga gribb eet par skohlmeisteru, tad tam blauju pilnâ balsi wirsû: Ne eij! Un ja skohlmeisteru ne buhs, kur tad lai skohlas gaddahs? Bet tâ naw wiss. Tah-deem skohlmeistereem esmu prettim, kas weetas labbad, gohda labbad, weeglaku deenu labbad, kauschu eeteifschanu labbad par skohlmeisteru gribb eet, un tahdahm skohlahm esmu prettim, kur behrns gaddeem bijis, tif pat gudrs no skoh-las isnahk, kahds bijis skohlâ eegahjis, talabb, ka ta mahziba naw kreetna bijusi.

(Turpmat belgums).

Naudas, labbibas un prezzu tirgus us plazzi. Rihgâ, tami 12tâ Juhni 1844.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Rv.		Rb.	Rv.
1 jauns dahlderis	1	33	1 pohds kannepu	1	—
1 puhrs rudsu	1	35	1 — linnu labbakas surtes	1	80
1 — kweeschu	2	20	1 — — siktakas surtes	1	60
1 — meeschu	1	—	1 — tabafa	—	65
1 — meeschu = putrainu	1	50	1 — dselses	—	75
1 — ausu	—	65	1 — sweesta	2	50
1 — kweeschu = miltu	2	50	1 muzza filku, preeschu muzza	6	50
1 — bibdeletu rudsu = miltu	1	75	1 — — wihfchnu muzza	6	75
1 — rupju rudsu = miltu	1	35	1 — farkanas sahlis	7	—
1 — sürnu	1	40	1 — rupjas leddainas sahlis	6	—
1 — linnu = sehklas	2	25	1 — rupjas baltas sahlis	4	10
1 — kannepu = sehklas	1	30	1 — smalkas sahlis	4	—
1 — kinmenu	7	—			

W r i h w b r i k k e h t.

No juhrmallas gubernementu augstas waldischanas puffes: Waldischanas-raths W. Weitler.
No. 222.